

Mijmeringen uit De Psalmen

Samengesteld door

Beatrijs Celis

Inleiding

Het boek Psalmen bestaat uit 150 gedichten en gebeden. De meeste Psalmen worden toegeschreven aan koning David, en dateren dus uit ca. 1000 v.Chr..

Nog vele anderen hebben dit genre beoefend, zoals de zanger Asaf en de zangersgilde van de Korachieten. Ook zijn er nogal wat Psalmen anoniem. De Psalmen werden gezongen, en dit onder instrumentale begeleiding. Helaas is er wat de muzikale omkadering betreft niets bewaard gebleven.

Deze Bijbelrol heeft een lange en nogal verwarde geschiedenis gekend. Maar één ding staat vast: deze gedichten- en gebedenbundeling heeft uiteindelijk haar vorm gekregen ten tijde van de tweede tempelperiode, tussen circa 500 en 300 v.Chr..

Twee fundamentele houdingen ten aanzien van God zijn hier toonaangevend: enerzijds is er de klaagzang en de smeekbede, maar ondanks alle ellende en pijn blijft men toch vertrouwen op Gods liefde en trouw. Anderzijds zijn er ook de talloze dankbetuigingen en lofprijzingen.

Ik heb uit De Psalmen een groot aantal verzen gesprokkeld en gerangschikt op basis van een serie trefwoorden. Het is goed mogelijk dat een tekstfragment op verschillende trefwoorden slaat. In zulke gevallen kijk ik naar waar de nadruk op kan liggen.

Tot slot nog even dit: de Bijbelrol Psalmen behoort tot de Hebreeuwse geschriften die sedert 1946 in de grotten van het dorp Qumran aan de Dode Zee gevonden werden. Van deze Dode Zeerollen, die minstens 2000 jaar oud zijn, werden volgens een recente stand van onderzoek eens eventjes 34 kopies van het Boek Psalmen gevonden!

Het is niet de bedoeling om hier enige toelichting en commentaar te geven. De gepresenteerde verzen spreken voor zich en zijn als mijmeringen op te vatten.

1. God omschreven

1a. God als Degene die het tij doet keren:

- Psalm 14:1-7

“De dwaas zegt: ‘Er bestaat geen god.’
 Zij doen slechte, schadelijke dingen.
 Een goed mens vindt men niet meer.
 Jahwe ziet neer vanuit de hemel.
 Hij speurt de mensen af,
 of er soms ergens een wijze is,
 iemand die zoekt naar God.
 Maar iedereen zit op een dwaalspoor,
 het is één verdorven bende.
 Een goed mens vindt men niet meer, niet één.
 God zegt: ‘Zij verteren Mijn volk
 alsof het hun brood is.
 En nooit roepen zij mij aan.’

Plots worden zij met verbijstering geslagen.
 Want God is in het gezelschap van de rechtvaardigen.
 Het complot tegen de armen wordt verijdeld,
 want Jahwe is hun toevlucht.
 Juich dan, als Jahwe het tij voor Zijn volk doet keren.”

1b. God als lamp in het duister

- Psalm 18:29;32

“Jahwe, U bent mijn lamp en mijn lantaarn,
 Mijn God die mijn duisternis verlicht.
 Wie is er God naast Jahwe?
 Wie is er Steenrots behalve onze God?”

1c. God als Degene die altijd blijft wie Hij is.

- Psalm 102:25-28

“Ik bid: Mijn God, Mijn God,
 U Die alle generaties in jaren overleeft.
 In de oertijd hebt U de aarde gegrondvest,
 en de hemel is het werk van Uw handen.
 Zo zij al vergaan, U blijft bestaan.
 En als het heelal al verslijt als een mantel,
 dan vervangt U het; zijn tijd is voorbij.
 U blijft nog altijd wie U bent,
 en Uw jaren eindigen niet.”

1d. Gods kunstenaarschap

- Psalm 104:24

“Hoe veelzijdig is wat U doet, Jahwe.
Alles, Uw hele Schepping,
hebt U met wijsheid gemaakt:
de aarde is vervuld van Uw kunstenaarschap.”

1e. Gods gedachten, hoe vaak zijn ze onbevattelijk voor ons

- Psalm 139:17-18

“O God, Uw gedachten zijn voor mij te groots,
maar toch kostbaar.
De som ervan is voor mij te overweldigend,
ontelbaar meer dan er zandkorrels zijn.
Ik kom er niet uit en blijf dag en nacht met U bezig.”

1f. God Die onze gedachten en onze beweegredenen doorgrondt

- Psalm 139:23-24

“Doorgrond mij, o God,
en ken mijn hart.
Zie of er in mij een schadelijke weg is,
en leid mij op de weg die eeuwig is.”

1g. God, het Toevluchtsoord, de Bevrijder, de Verlosser, de Ingrijper

---

- Psalm 142:5-8

“Ik kan nergens heen voor hulp.
Niemand geeft om mij.
Ik roep U aan, Jahwe,
luister naar mijn klachten.
Ik ben aan het eind van mijn krachten.
U bent alles wat ik heb
in het land der levenden.
Verlos mij, bevrijd mij,
en ik zal Uw naam loven.
Want U hebt voor mij ingegrepen.”

2. Liefde/ liefde voor de vijand

- Psalm 31:24

“Heb Jahwe lief, gij allen, Zijn getrouwen:
Hij neemt Zijn vrienden in bescherming.”

- Psalm 38:20-21

“Mijn tegenstanders zijn talrijk,
zij hebben ten onrechte vanalles tegen mij.
Zij vergelden goed met kwaad.
Zij klagen mij aan,
en ik zoek hun welzijn.”

- Psalm 84:11-13

“Liever wachten op de drempel van Gods huis
dan wonen in de tent van de goddelozen.
Jahwe is een zon,
Jahwe is een schild.
God is liefde.
Jahwe zal niets goeds onthouden aan hen
die eerlijk zijn wegen bewandelen.
Almachtige God,
gelukkig de mens die op U vertrouwt.”

- Psalm 85:11

“Liefde en trouw ontmoeten elkaar,
rechtvaardigheid en vrede omhelzen elkaar.”

- Psalm 86:5

“U, Jahwe, bent liefde voor iedereen
die U aanroept.”

- Psalm 106:1-2

“Loof Jahwe, want Hij is goed.
Zijn liefde kent geen grenzen.
Wie kan Jahwe’s machtige, roemrijke daden
onder woorden brengen?
En daarbij Zijn lof van de daken schreeuwen?”

- Psalm 108:4-7

“O Jahwe, ik wil U loven onder alle volkeren.
Want tot boven de hemel reikt Uw liefde,
tot in de wolken reikt Uw trouw.
Verhef U boven de hemel, o God,
laat Uw glorie over heel de aarde stralen.
Zorg dat Uw vrienden worden gered.”

- Psalm 145:20

“Iedereen die God liefheeft, houdt Hij in leven.
Maar boosdoeners zal Hij verdelgen, allemaal.”

3. Redder/ redding/ redden

- Psalm 62:2-3; 5-9

“Rustig wacht ik op God,
want mijn hoop komt van Hem.
Hij alleen is mijn Rots en mijn Redding,
mijn veilige Schuilplaats.
Ik zal nooit wankelen.
Van God hangt mijn redding en mijn eer af.
Vertrouw altijd op Hem.
Open uw hart voor Hem,
stort uw hart voor Hem uit.”

- Psalm 6:2-5

“Heb medelijden met mij, Jahwe,
want ik verlies mijn kracht.
Genees me, mijn God,
want ik sta te trillen op mijn benen.
Ja, ik ben erg verontrust,
en ik vraag U, Jahwe, hoelang nog?
Kom terug, Jahwe,
en bevrijd me,
red me omwille van Uw liefde, Uw goedheid.
Want in de dood zijt Gij niet meer gekend.
Wie zal U loven in het graf?”

- Psalm 15:1-5

“Jahwe, wie mag redding van U verwachten?
Hij die onberispelijk wandelt
en rechtvaardigheid beoefent.
Hij die de waarheid spreekt,
zich niet inlaat met laster.
Hij die veracht wie verachting verdient.
Hij zal nooit een belofte, ook als die hem benadeelt, wijzigen.
Hij is onomkoopbaar.
Wie zo handelt, wankelt in eeuwigheid niet.”

- Psalm 27:1

“Jahwe is mijn Licht, mijn Redding.
Voor wie zou ik bang moeten zijn?
Jahwe is mijn Burcht, mijn Vesting,
voor wie zou ik beven?”

- Psalm 42:6

“Waarom, mijn ziel, zo moedeloos?
Waarom zo vol zelfbeklag?
Wacht toch op God:
eens komt de dag dat ik U danken en loven mag,
mijn God, mijn Redding.”

- Psalm 91:14-16

“Jahwe zegt tot degene die onder Zijn hoede woont:
‘Omdat gij van Mij houdt,
zal Ik u redden.
Ik bescherm u, want gij eert Mijn Naam.
Als gij Mij aanroept, geef Ik antwoord.
Ik sta u bij in de nood en maak u vrij.
Tot in lengte van dagen schenk Ik u leven,
en gij zult zien dat Ik u red.’”

4. Recht/ rechtvaardig/ rechtschapen/ oprecht/ onberispelijk

- Psalm 7:9-18

“Jahwe zal rechtspreken over de volkeren.
Hij vernietigt het kwaad van de boosdoener,
en houdt de rechtvaardige overeind.
Een rechtvaardige God is Hij
die ons geweten en diepste gevoelens doorgrondt.
God redt de oprechten van hart.
Wie kwaad sticht en onheil draagt,
zal teleurstelling baren.
Spitten en graven aan een kuil voor een ander
betekent een kuil voor zichzelf.
Het onheil en de slechte daad
valt dan neer op het eigen hoofd.
Ik prijs Jahwe om Zijn rechtvaardigheid.”

- Psalm 9:9-10

“Jahwe zal de volkeren oordelen
in rechtvaardigheid.
Voor armen en onderdrukten blijft Hij
een hoge Burcht in bittere tijden.”

- Psalm 26:1-5

“Jahwe, spreek recht over mij.
Ik leid een onberispelijk leven.
Zonder aarzelen vertrouw ik op U.
U mag mijn diepste gedachten en gevoelens onderzoeken.
Altijd staat Uw liefde mij voor ogen.
Ik bewandel de weg van trouw aan U.
Ik ga niet om met bedriegers,
ook niet met huichelaars en schurken.
Ik gruw van het gezelschap van boosdoeners.”

- Psalm 36:11

“Jahwe, laat Uw liefde uitgaan
naar hen die U erkennen, U aanvaarden.
En laat Uw rechtvaardigheid uitgaan
naar de oprechten van hart.”

- Psalm 37:16;25;28;30-31;39

“Met zijn armoede is een rechtvaardige rijker
dan de vele boosdoeners met hun overvloed.”

“Van kindsbeen af tot in mijn ouderdom
zag ik nooit dat een rechtvaardige verlaten was
of zag ik zijn kinderen bedelen om brood.”

“Jahwe heeft rechtschapenheid lief,
Hij laat Zijn getrouwen niet in de steek.”

“De mond van de rechtvaardige
spreekt wijze woorden,
en zegt wat recht is,
want in zijn hart leeft Gods Wet.
Hij gaat met vaste tred Gods wegen.”

“Van Jahwe komt redding voor de rechtvaardige.
Hij is zijn Vesting in tijden van nood.”

- Psalm 101:2

“Ik wil de zuivere weg van onberispelijkheid bewandelen.
Wanneer, Jahwe, komt U dan naar mij toe?”

- Psalm 112:5-9

“Het gaat goed met degene die zijn zaken op een eerlijke, rechtvaardige manier behartigt.
Zo’n rechtvaardige blijft standvastig op Jahwe vertrouwen, hij wankelt nooit.
Zijn hart kent geen twijfel, geen enkele angst.
Met gulle hand deelt hij uit zijn voorspoed aan armen uit.
Aan zijn rechtvaardigheid komt geen einde.”

- Psalm 125:3

“De scepter van het kwaad
drukt niet lang op rechtvaardigen.
Anders zouden ook de rechtvaardigen
hun handen naar de misdaad kunnen uitsteken.”

- Psalm 143:2

“O Heer, daag Uw dienaar niet voor het gerecht.
Want geen sterveling kan in Uw ogen rechtvaardig zijn.”

- Psalm 145:18

“Jahwe is nabij voor iedereen
die Hem roept,
iedereen die in oprechtheid
naar Hem roept.”

5. Trouw/ vertrouwen/ betrouwbaar

- Psalm 9:11

“Wie Uw Naam kennen,
kunnen op U vertrouwen.
Wie U zoekt,
laat U nooit in de steek, Jahwe.”

- Psalm 10:14

“Wie machteloos en hulpeloos is,
vertrouwt op U, Heer.
U bent voor de arme, de hulpbehoevende
de enige die helpt.”

- Psalm 20:8-9

“Sommigen vertrouwen op strijdwagens en strijdrossen,
maar wij vertrouwen op de Naam van Jahwe, onze God.
Zij zakken door de knieën,
maar wij houden stand, wij staan rechtop.”

- Psalm 27:14

“Wacht in vertrouwen op Jahwe,
met een dapper, standvastig gemoed.”

- Psalm 37:5

“Leg uw weg in handen van Jahwe,
vertrouw op Hem,
Hij zal het voor u opnemen.”

- Psalm 56:5

“Ik vertrouw op God,
ik hoef niet bang te zijn.
Wat kunnen mensen van vlees en bloed mij aandoen?”

- Psalm 62:9-11

“Vertrouw op Jahwe, voor altijd.
 Stort uw hart voor Hem uit:
 God is de plek waarheen wij vluchten.
 Mensen zijn niets:
 leg ze samen op een weegschaal,
 en ze zijn lichter dan een zucht.
 Stel geen vertrouwen in afpersing en tirannie.
 Vergooi uzelf niet aan stelen en roven.
 En als uw vermogen toeneemt,
 zet uw hart er dan niet op.”

- Psalm 86:10-11

“Groot bent U, o God,
 en Uw werken zijn een wonder.
 God bent U, ja, U alleen.
 Wijs mij Uw Weg, Jahwe,
 en ik zal hem trouw aan U bewandelen.
 Geef me een onverdeeld hart,
 met ontzag voor Uw Naam.
 Dan zal ik U danken met heel mijn hart.”

- Psalm 91:1-4

“Wie onder de hoede van de Allerhoogste woont,
 mag tot Hem zeggen:
 ‘Mijn Toevlucht, mijn Vesting, mijn God,
 in U stel ik vertrouwen.’
 Hij dekt u toe met Zijn vleugels,
 onder Zijn veren moogt ge schuilen.
 Als een schild staat Zijn trouw om u heen.”

- Psalm 131:1-3

“Jahwe, mijn hart is niet hoogmoedig of trots.
 Ik streef niet naar dingen
 die te groot of onbereikbaar voor mij zijn
 of die mijn krachten te boven gaan.
 Nee, ik ben tot rust gekomen
 en wacht in vertrouwen op U
 vanaf nu en voor altijd.”

- Psalm 146:3;5

“Vertrouw niet op hooggeplaatsten,
 niet op mensen met macht,
 niet op een mens die niet kan redden.
 Gelukkig de mens, als God hem helpt,
 als zijn hoop gevestigd is op Jahwe, zijn God.”

6. Geboden/ Wetten

- Psalm 119:23-24;29;37;46;115;141;152

“Al gebruiken hooggeplaatsten het recht tegen mij,
ik blijf Uw Wetten in gedachten houden.
Uw Geboden zijn het, die mij echte raad geven.”

“Houd mij ver van het pad van de trouwelozen, o Jahwe!
Geef mij de genade van Uw Wet.”

“Laat het waardeloze mijn oog niet verblinden,
Houd mij op Uw Weg in leven.”

“Van Uw Geboden zal ik getuigen,
zelfs voor koningen, zonder schroom.”

“Ga weg van mij, gij boosdoeners en verleiders,
ik houd mij aan wat God gebiedt.”

“Al word ik geminacht en tel ik niet mee,
Uw voorschriften en Geboden leg ik nooit naast me neer.”

“Sinds jaar en dag is mijn diepste overtuiging:
Uw Wetten liggen voor eeuwig vast.”

7. Vergeving

- Psalm 32:1-5

“Gelukkig de mens
van wie een misstap is vergeven,
van wie de zonde is togedekt
en door Jahwe niet aangerekend wordt.
Van wie het geweten tot rust is gekomen.

Ik bleef mijn schuld maar verzwijgen,
maar Gods hand bleef op me wegen.
Ik dacht: ik ga mezelf beschuldigen,
mijn misstappen aan Jahwe belijden.
En zonder uitstel hebt U al mijn schulden
en al mijn zonden vergeven.”

8. Profetieën

- Psalm 2:2-3;7-10

“Waarom stellen de koningen der aarde zich in slagorde op en beramen zij een oorlogsplan tegen God en Zijn Gezalfde?
(zie ook Openbaring 19:19, waar de koningen der aarde zich verzamelen om strijd te voeren tegen de Witte Ruiters, d.i. Jezus Christus en zijn hemelse legermacht)

Antwoord:

‘Wij willen hun ketens verbreken
en ons van hun boeien bevrijden.’

God zegt:

‘Gij zijt Mijn Zoon,

vandaag heb Ik u verwekt.

Ik geef u volkeren in bezit.

De uithoeken van de aarde krijgt gij in eigendom.

Gij moogt ze verpletteren met een ijzeren staf.’

(zie: Openbaring 20:13-15, waar staat dat uit Jezus’ mond een zwaard komt waarmee hij de volkeren zal slaan en dat hij ze zal weiden met een ijzeren staf)

Nu dan, vorsten der aarde,
laat u vermanen,
onderwerp u aan God in diep ontzag.”

- Psalm 110:1

“Godsspraak van Jahwe tot u, mijn heer (d.i. Jezus Christus):

‘Ga zitten aan Mijn rechterhand

en Ik leg uw vijanden als een voetbank voor uw voeten.”

(zie ook eerste brief van Paulus aan de Korinthiërs 15:25)

- Psalm 118:22-23

“De steen door de bouwlieden afgekeurd,
die steen is hoeksteen geworden.

Dit is het werk van God,

een wonder is het in onze ogen.”

(zie ook Lukas 20:17, waar Jezus aan religieuze leiders uitlegt dat zij de bouwlieden zijn, en dat Jezus zelf de hoeksteen is)

9. Opstandingshoop

- Psalm 49:16

“God zal mij verlossen:
Hij haalt mij terug uit de greep
van het dodenrijk, uit het graf.”

- Psalm 103:4-5

“Jahwe eist uw leven op uit het graf.
Hij kroont u met liefde en erbarmen.
Hij overstelpt u met geluk:
uw jeugd herleeft als een arend.”

10. Oorlog

- Psalm 46:8-11

“Jahwe, onze God, is met ons,
Hij is onze toevlucht.
Op aarde verricht Hij schokkende dingen:
aan oorlogen maakt Hij een einde,
zo ver de aarde reikt.
Hij breekt bogen en speren stuk,
steekt de wagens van soldaten in brand.
Hij zegt:
‘Wees rustig en weet dat Ik God ben,
hoog boven aarde en volkeren verheven.’”

11. Bezorgdheid

- Psalm 55:23

“Leg al uw zorgen neer bij Jahwe.
Hij zal u schragen,
uw leven dragen.
Hij laat niet toe, nooit ofte nimmer,
dat de rechtvaardige valt.”

- Psalm 94:17-19

“Indien Jahwe mij niet had geholpen,
dan was ik allang omgekomen.
Groeiden de zorgen mij boven het hoofd,
dan troostte en kalmeerde U mij.”

12. Wijsheid

- Psalm 111:10

“Ontzag voor Jahwe
is het begin van wijsheid.”

Slotbeschouwing

De oudtestamentische periode wijkt niet alleen qua wetten en geboden – vervat in de zogenaamde “Mozaïsche Wet” –, maar tevens en zelfs voornamelijk qua algehele geestesgesteldheid niet zoveel af van wat Jezus Christus ons later verkondigd en geboden heeft. Als men deze Mozaïsche Wet en de Wet van de Christus naast mekaar legt, dan moet men wel vaststellen dat er tussen beide wet- en rechtstelsels veel meer is wat hen bindt dan wat hen scheidt.

Het klopt dat er sedert de Kruisdood van Jezus – dit is zijn zoenoffer voor bevrijding van de mensheid van zonde – heel wat offers, zoals deze beschreven worden in de Mozaïsche Wet, overbodig zijn geworden. Daarbij gaat het vooral over zowel collectieve als individuele zoenoffers, die als bloedoffers afkomstig van dieren opgedragen moesten worden.

Jezus heeft al die soorten bloedoffers overbodig gemaakt door zijn eigen bloed als offergave aan te bieden, waarbij dit ene offer voor eens en altijd geldig werd.

Maar ook alle andere offerrituelen werden ten laatste vanaf 70 n.Chr. afgeschaft door de definitieve verwoesting van de tempel door de Romeinen. Alle offerceremonieën moesten immers in de tempel plaatsvinden.

In dit verband citeer ik een prachtige Schriftplaats van Paulus (Romeinen:13:8-10):

“Wees elkaar niets verschuldigd,
behalve liefde.

Want wie zijn medemens liefheeft,
heeft de Wet vervuld.

Want de geboden (zowel uit de oude wet als van Christus)

‘pleeg geen overspel, pleeg geen moord, steel niet, begeer niet’ en alle andere geboden worden samengevat in deze ene uitspraak:

‘Heb uw naaste lief als uzelf.’

De liefde doet de naaste geen kwaad.

Daarom vervult de liefde de wet.”

En Jezus Christus heeft door zijn offerdood deze wet van de liefde op een volstrekt unieke en volmaakte wijze tot vervulling en voltooiing gebracht.

Wat ik hiermee wil zeggen is het volgende:

Men zou de Psalmen, naast andere voornamelijk beschouwelijke oudtestamentische Bijbelboeken, kunnen beschouwen als een voorloper van wat Christus ons later als leerstellingen en leefregels verkondigd en op het hart gedrukt heeft.

Dit herinnert me aan wat ik eerder al gezegd heb over de gewezen Indische leider M. Gandhi: namelijk dat de wereld er al een stuk beter zou uitzien als iedereen zijn best zou doen om de “Bergrede” toe te passen. Ik voeg er nu aan toe: als iedereen in de Psalmen een leidraad zou zien voor een gedrag dat God welgevallig is, dan kan de wereld er ook al veel beter uitzien.